Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE PREDSJEDNIKA SUDA

16. srpnja 2020.*

„Žalba – Intervencija – Statut Suda Europske unije – Članak 40. – Pravni interes za ishod postupka”

U predmetu C-883/19 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 3. prosinca 2019.,

HSBC Holdings plc, sa sjedištem u Londonu (Ujedinjena Kraljevina),

HSBC Bank plc, sa sjedištem u Londonu,

HSBC France, sa sjedištem u Parizu (Francuska),

koje zastupaju K. Bacon, *QC*, D. Bailey, *barrister*, M. Simpson, *solicitor*, C. Angeli i M. Giner, odvjetnici,

žalitelji,

a druga stranka postupka je:

Europska komisija, koju zastupaju P. Berghe, M. Farley i F. van Schaik, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

PREDSJEDNIK SUDA,

uzimajući u obzir prijedlog K. Jürimäe, sutkinje izvjestiteljice,

saslušavši nezavisnog odvjetnika M. Bobeka,

donosi sljedeće

Rješenje

1 Svojom žalbom društva HSBC Holdings plc, HSBC Bank plc i HSBC France (u daljnjem tekstu: društva HSBC) zahtijevaju ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 24. rujna 2019., HSBC Holdings i dr./Komisija (T-105/17, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2019:675), kojom je taj sud poništio članak 2. točku (b) Odluke Komisije C(2016) 8530 *final* od 7. prosinca 2016. u vezi s postupkom na temelju članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u (Predmet AT.39914 – kamatne izvedenice u eurima) (u daljnjem tekstu: sporna odluka) i odbio njihovu tužbu u preostalom dijelu.

* Jezik postupka: engleski

2 Aktom podnesenim tajništvu Suda 20. ožujka 2020. društva JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association, i J. P. Morgan Services LLP (u daljnjem tekstu zajedno: društva JPMC) zatražila su na temelju članka 40. drugog stavka Statuta Suda Europske unije intervenciju u potporu zahtjevima društava HSBC.

3 Aktima podnesenima tajništvu 22. i 30. travnja 2020. Europska komisija i društva HSBC podnijeli su svoja pisana očitovanja o tom zahtjevu. Aktom podnesenim tajništvu 18. svibnja 2020., prije isteka roka za podnošenje svojih očitovanja, HSBC je dopunio svoja prvotna očitovanja s obzirom na rješenje predsjednika Suda od 30. travnja 2020., Komisija/HSBC Holdings i dr. (C-806/19 P, neobjavljeno, EU:C:2020:364), te je, s obzirom na te okolnosti, taj akt bio uložen u spis.

Zahtjev za intervenciju

4 U prilog svojem zahtjevu društva JPMC navode, u biti, da su podnijela tužbu, zavedenu u tajništvu Općeg suda pod brojem T-106/17, protiv sporne odluke čiji su oni također adresati i da se ta tužba odnosi na istu problematiku poput one o kojoj je riječ u ovoj žalbi. Naglašavaju da je na temelju članka 69. stavka 1. točke (b) svojeg Poslovnika Opći sud odlučio prekinuti postupak u tom predmetu dok se ne donese presuda Suda o ovoj žalbi. No, iz ove potonje odluke proizlazi da je postupak u predmetu T-106/17 prekinut zbog postojanja tužbenih razloga koji su zajednički s onima istaknutima u predmetu T-105/17 i slijedom toga s razlozima u ovom predmetu. Postojanje zajedničkih tužbenih razloga potvrđeno je, osim toga, pobijanom presudom. Iz toga zaključuju da će presuda koju u ovom predmetu treba donijeti o žalbi imati izravan utjecaj na ishod njihove vlastite tužbe za poništenje. U tim okolnostima društva JPMC naglašavaju da bi bilo nepravedno da Sud odluči o pitanjima koja će biti odlučujuća za rješavanje njihove tužbe a da ih se ne sasluša o tim pitanjima.

5 Društva JPMC smatraju, stoga, da imaju izravan pravni interes za ishod postupka u smislu članka 40. drugog stavka Statuta Suda Europske unije.

6 U tom pogledu iz ove potonje odredbe proizlazi da svaka fizička ili pravna osoba ima pravo intervenirati u postupak pred sudovima Europske unije, osim postupaka među državama članicama, među institucijama Unije ili između država članica i institucija Unije, ako ta osoba može dokazati svoj pravni interes za ishod navedenog postupka.

7 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, pojam „pravni interes za ishod postupka” u smislu navedene odredbe treba definirati prema samom predmetu postupka i pod njim valja razumjeti izravan i stvaran interes isključivo u odnosu na to kako će biti odlučeno o samom zahtjevu, a ne s obzirom na istaknute razloge ili argumente kao takve. Naime, pojam „ishod postupka” odnosi se na konačnu odluku koja se traži, kako će ona biti utvrđena u izreci odluke kojom se završava postupak. Tako se, konkretnije, radi o izravnom i stvarnom pravnom interesu za prihvaćanje zahtjeva stranke koju podnositelj zahtjeva za intervenciju namjerava poduprijeti (rješenje predsjednika Suda od 30. travnja 2020., Komisija/HSBC Holdings i dr., C-806/19 P, neobjavljeno, EU:C:2020:364, t. 7. i navedena sudska praksa).

8 U tom smislu valja posebno provjeriti utječe li osporavani akt izravno na podnositelja zahtjeva za intervenciju i je li njegov pravni interes za ishod postupka stvaran. U pravilu, interes za ishod postupka može se smatrati dovoljno izravnim samo u slučaju da je taj ishod takav da mijenja pravni položaj podnositelja zahtjeva za intervenciju (rješenje predsjednika Suda od 30. travnja 2020., Komisija/HSBC Holdings i dr., C-806/19 P, neobjavljeno, EU:C:2020:364, t. 8. i navedena sudska praksa).

9 Valja također podsjetiti da prema sudskoj praksi Suda stranka kojoj je na temelju članka 40. Statuta Suda Europske unije dopuštena intervencija u postupak pred tim sudom ne može izmijeniti predmet spora kako je određen tužbenim zahtjevom i razlozima glavnih stranaka. Iz toga slijedi da su

dopušteni jedino argumenti intervenijenta koji ulaze u okvir određen tim zahtjevom i razlozima. Tako pravni interes, koji podnositelj zahtjeva za intervenciju ima za ishod tog postupka, treba ocijeniti uzimajući u obzir, među ostalim, predmet žalbenog postupka, kako proizlazi iz zahtjeva glavnih stranaka i žalbenih razloga istaknutih u potporu tim zahtjevima (rješenje predsjednika Suda od 30. travnja 2020., Komisija/HSBC Holdings i dr., C-806/19 P, neobjavljeno, EU:C:2020:364, t. 9. i navedena sudska praksa).

10 U ovom slučaju iz točke 42. pobijane presude proizlazi da su u okviru svoje tužbe, koja je podnesena Općem sudu i povodom koje je pobijana presuda donesena, društva HSBC podnijela, s jedne strane, zahtjev za poništenje članka 1. i članka 2. točke (b) sporne odluke i, s druge strane, zahtjev za preinaku iznosa novčane kazne koja im je izrečena tim člankom 2. točkom (b).

11 U članku 1. sporne odluke Komisija je utvrdila da su društva koja su njime obuhvaćena, među kojima su se nalazila društva JPMC kao i društva HSBC, povrijedila članak 101. UFEU-a sudjelujući u „jedinstvenoj i trajnoj" povredi koja se „sastojala […] od sporazuma i/ili usklađenih djelovanja čiji je cilj bio narušavanje uobičajenog toka određivanja cijena u sektoru kamatnih izvedenica u eurima". U članku 2. točki (b) te odluke Komisija je društvima HSBC naložila da solidarno plate novčanu kaznu u iznosu od 33 606 000 eura zbog povrede navedene u tom članku 1.

12 U pobijanoj presudi Opći sud je odbio tužbene razloge društava HSBC usmjerene primarno na poništenje članka 1. sporne odluke. On je pak prihvatio treći prigovor prvog dijela tužbenog razloga usmjerenog na poništenje članka 2. točke (b) te odluke te ga je poništio.

13 U tom kontekstu društva HSBC zahtijevaju svojom žalbom, s jedne strane, poništenje točke 2. izreke pobijane presude kojom je Opći sud odbio njihovu tužbu u dijelu u kojem se zahtijevalo poništenje članka 1. sporne odluke i, s druge strane, poništenje članka 1. točke (b) te odluke.

14 Valja utvrditi jesu li, u tim okolnostima, društva JPMC dokazala u sklopu ove žalbe izravan i stvaran pravni interes za prihvaćanje zahtjeva društava HSBC u smislu sudske prakse navedene u točki 7. ovog rješenja.

15 U tom pogledu valja istaknuti da se ova žalba odnosi osobito na zakonitost ocjena Općeg suda o razlozima na kojima se temelji izreka sporne odluke kojom je Komisija utvrdila postojanje povrede članka 101. stavka 1. UFEU-a. Društva HSBC ističu u tom kontekstu da je Opći sud počinio pogreške koje se tiču prava kada je odbio njihove tužbene razloge za poništenje koji su se temeljili na Komisijinoj pogrešnoj ocjeni te povrede kao povrede s obzirom na cilj u smislu članka 101. stavka 1. UFEU-a i kao jedinstvene i trajne povrede. Usto smatraju da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kada je odbio njihov tužbeni razlog za poništenje koji se temeljio na povredi načelâ predmnjeve nedužnosti i dobre uprave kao i pravâ obrane jer je ta odluka donesena nakon odluke o nagodbi u kojoj je Komisija već bila zauzela stajalište o sudjelovanju društava HSBC u predmetnoj povredi.

16 Doduše, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, odluku, poput sporne odluke, iako je sastavljena i objavljena kao jedna, treba analizirati kao skup pojedinačnih odluka kojima se u pogledu svakog od poduzetnika kojima je upućena utvrđuje povreda ili povrede za koje se tereti i kojima mu se, ovisno o slučaju, izriče novčana kazna (presuda od 15. listopada 2002., Limburgse Vinyl Maatschappij i dr./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, t. 100. i navedena sudska praksa). Stoga, ako se prihvate zahtjevi društava HSBC u okviru ove žalbe, Sud bi poništio pobijanu presudu te bi, ako sam konačno odluči o sporu u skladu s člankom 61. prvim stavkom Statuta Suda Europske unije, u slučaju da tužbu u prvostupanjskom postupku smatra osnovanom, poništio članak 1. točku (b) sporne odluke koja se primjenjuje samo na ta društva.

17 Međutim, valja utvrditi, s jedne strane, da u ovom slučaju društva JPMC kao suadresati sporne odluke ulaze među društva za koja je zajedno s društvima HSBC naznačeno da su sudjelovala u povredi iz članka 1. te odluke. S druge strane, iako se članak 1. točka (c) navedene odluke čije poništenje društva JPMC zahtijevaju u okviru predmeta T-106/17 zapravo primjenjuje samo na ova potonja društva, razlozi za poništenje koje ona ističu i koji se odnose na narav i postojanje povrede utvrđene u istoj odluci istovrsni su onima koje su iznijela društva HSBC. Stoga, unatoč sudskoj praksi navedenoj u prethodnoj točki, odluke kojima je utvrđeno sudjelovanje društava HSBC i JPMC u istim „sporazumima i/ili usklađenim djelovanjima" u smislu članka 101. stavka 1. UFEU-a su, iako različite, usko međusobno povezane ili čak međuovisne.

18 U tim okolnostima i s obzirom na činjenicu da svojom žalbom društva HSBC osporavaju postojanje i samu narav povrede članka 101. stavka 1. UFEU-a, presuda koju treba donijeti u ovom predmetu – neovisno o tome hoće li Sud prihvatiti žalbeni zahtjev društava HSBC i ukinuti pobijanu presudu ili će odbiti žalbene razloge koje su ta društva iznijela – nužno će imati izravan utjecaj na ocjenu Općeg suda o tužbi koju su podnijela društva JPMC, i to u dijelu u kojem se zahtijeva poništenje članka 1. točke (c) sporne odluke.

19 Tako, ne dirajući u ocjenu žalbenih razloga iznesenih u prilog ovoj žalbi, valja istaknuti da će presudom koju treba donijeti u ovom predmetu Sud konačno odlučiti o pravnoj osnovanosti žalbenih razloga koje su društva HSBC iznijela i odnose se na Komisijino utvrđenje o postojanju i naravi povrede navedene u članku 1. sporne odluke, a što je žalbeni razlog čiji pravni sadržaj djelomično odgovara pravnom sadržaju tužbenih razloga koje su u prvostupanjskom postupku iznijela društva JPMC u okviru predmeta T-106/17.

20 Stoga, ako se društvima JPMC ne bi dopustila intervencija u ovaj predmet u potporu zahtjevima društava HSBC, ona bi bila lišena mogućnosti da ih se konkretno sasluša o pravnoj osnovanosti svojih tužbenih razloga, dok će presuda koju treba donijeti u ovom predmetu dati odgovor koji bi mogao biti odlučujući za ocjenu Općeg suda o osnovanosti ovih potonjih.

21 U tim okolnostima pojam „pravni interes za ishod postupka" iz članka 40. drugog stavka Statuta Suda Europske unije, u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, valja protumačiti na način da dopušta prihvaćanje zahtjeva za intervenciju poput zahtjeva društava JPMC.

22 Valja podsjetiti u tu svrhu da načelo jednakosti oružja, koje je sastavni dio načela djelotvorne sudske zaštite prava koja pojedinci uživaju na temelju prava Unije, utvrđenog u članku 47. Povelje o temeljnim pravima, s obzirom na to da proizlazi iz, primjerice, među ostalim, načela kontradiktornosti, samog pojma poštenog suđenja, podrazumijeva obvezu suda da svakoj stranci pruži razumnu mogućnost da iznese svoje stajalište, u uvjetima koji je u odnosu na protivnu stranu ne stavljaju u očito nepovoljniji položaj (vidjeti u tom smislu presude od 2. prosinca 2009., Komisija/Irska i dr., C-89/08 P, EU:C:2009:742, t. 54., i od 16. listopada 2019., Glencore Agriculture Hungary, C-189/18, EU:C:2019:861, t. 61.).

23 Iz toga proizlazi da se mora napraviti razlika ovisno o tome zahtijevaju li adresati odluke poput sporne odluke, a koji su podnijeli tužbu u prvostupanjskom postupku – koji je prekinut – intervenciju u okviru spora koji se odnosi na samo postojanje povrede članka 101. stavka 1. UFEU-a glede koje su označeni kao supočinitelji, ili zahtijevaju intervenciju u okviru spora samo u vezi sa zakonitošću ili iznosom novčane kazne izrečene jednom drugom od tih supočinitelja po osnovi te povrede.

24 Naime, u prvom slučaju okolnost da su podnositelji zahtjeva za intervenciju poduzetnici za koje je naznačeno da su sudjelovali u povredi članka 101. stavka 1. UFEU-a omogućava im da dokažu izravan pravni interes isključivo u odnosu na to kako će biti odlučeno o zahtjevu koji je podnio drugi sudionik u toj povredi, i to u okviru spora koji se odnosi na osporavanje postojanja navedene povrede, pod uvjetom da su oni sami podnijeli tužbu za poništenje odluke o njihovu vlastitu sudjelovanju u istoj povredi koja se temelji na tužbenim razlozima za poništenje koji su u bitnome istovjetni ili istovrsni

onima koji su izneseni u okviru navedenog spora. Što se pak tiče drugog slučaja, podnositelji zahtjeva za intervenciju dokazuju s obzirom na pojedinačnost novčanih kazni izrečenih na temelju članka 101. stavka 1. UFEU-a samo neizravan pravni interes za ishod postupka u koji bi željeli intervenirati (vidjeti u tom smislu rješenje predsjednika Suda od 30. travnja 2020., Komisija/HSBC Holdings i dr., C-806/19 P, neobjavljeno, EU:C:2020:364, t. 13. i navedenu sudsku praksu).

25 U ovom je slučaju ovaj zahtjev za intervenciju, za razliku od zahtjeva koji su podnijela društva JPMC u predmetu C-806/19 P, Komisija/HSBC Holdings i dr., obuhvaćen prvim od tih dvaju slučajeva.

26 Slijedom navedenog, društva JPMC dokazala su pravni interes za ishod postupka u smislu članka 40. drugog stavka Statuta Suda Europske unije.

27 Valja, međutim, podsjetiti da u skladu sa sudskom praksom Suda navedenom u točki 9. ovog rješenja, stranka kojoj je dopuštena intervencija ne može izmijeniti predmet spora kako je određen tužbenim zahtjevom i razlozima glavnih stranaka. Iz toga slijedi da su dopušteni jedino argumenti intervenijenta koji ulaze u okvir određen tim zahtjevom i razlozima.

28 Glede postupovnih prava društava JPMC, valja utvrditi da je zahtjev za intervenciju podnesen u roku od mjesec dana predviđenom u članku 190. stavku 2. Poslovnika, tako da ona imaju, u načelu, pravo da im se dostave svi postupovni akti koji su strankama dostavljeni u skladu s člankom 131. stavkom 4. tog Poslovnika, koji se na žalbeni postupak primjenjuje na temelju članka 190. stavka 1. navedenog Poslovnika.

29 U tim okolnostima društvima HSBC i Komisiji valja odrediti kratak rok za eventualno podnošenje zahtjeva za povjerljivo postupanje sa sadržajem spisa ovog predmeta.

30 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da se društvima JPMC mora dopustiti intervencija u spor u potporu zahtjevima društava HSBC.

Troškovi

31 Sukladno članku 137. stavku 1. Poslovnika, koji se na žalbeni postupak primjenjuje na temelju članka 184. stavka 1. tog Poslovnika, odluka o troškovima donosi se u presudi ili rješenju kojim se završava postupak.

32 Budući da je u ovom slučaju zahtjev društava JMPC za intervenciju prihvaćen, o troškovima povezanima s njihovom intervencijom valja odlučiti naknadno.

Slijedom navedenog, predsjednik Suda rješava:

1. **Društvima JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association i J. P. Morgan Services LLP dopušta se intervencija u predmet C-883/19 P u potporu zahtjevima društava HSBC Holdings plc, HSBC Bank plc i HSBC France.**

2. **Podložno točki 3., tajnik će presliku svih postupovnih akata dostaviti društvima JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association i J. P. Morgan Services LLP.**

3. **Društvima HSBC Holdings plc, HSBC Bank plc i HSBC France te Europskoj komisiji odredit će se rok za eventualno podnošenje zahtjeva za povjerljivo postupanje sa sadržajem spisa ovog predmeta u odnosu na društva JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association i J. P. Morgan Services LLP.**

4. Društvima JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association i J. P. Morgan Services LLP odredit će se rok da u pisanom obliku iznesu razloge istaknute u prilog svojim zahtjevima.

5. O troškovima će se odlučiti naknadno.

Potpisi